

Већу Интердисциплинарних докторских студија
Универзитет уметности у Београду
Косанчићев венац 29
11000 Београд

ИЗВЕШТАЈ

Комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта

ПОКРЕТ И ПОГЛЕД - извођење линије из визуелне, звучне и кинестетичке белешке

кандидаткиње

Драгане Б. Стевановић

Веће интердисциплинарних докторских студија Универзитета уметности у Београду, на седници одржаној 16. маја 2019. године, донело је одлуку о образовању Комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта „ПОКРЕТ И ПОГЛЕД - извођење линије из визуелне, звучне и кинестетичке белешке“ Драгане Б. Стевановић, студенткиње докторског студијског програма Вишемедијска уметност Интердисциплинарних студија Универзитета уметности у Београду.

На основу увида у реализован уметнички део пројекта и поднети писани материјал, комисија у саставу:

мр Вишња Петровић, редовни професор Академије уметности у Новом Саду,

др ум. Светлана Савић, ванредни професор Факултета музичке уметности Универзитета уметности у Београду,

Ивана Вујић, редовни професор Факултета драмских уметности Универзитета уметности у Београду,

др Никола Шуица, редовни професор Факултета ликовне уметности Универзитета уметности у Београду,

др ум. Иван Правдић, редовни професор Академије уметности у Новом Саду, ментор,

закључила је да кандидаткиња може да приступи одбрани докторског уметничког пројекта.

Биографија кандидаткиње

Драгана Б. Стевановић (1975, Београд), дипломирала је 2001. године на Катедри за сликање Академије уметности у Новом Саду, а на истом факултету 2005. завршила магистарске студије на Катедри за цртање. У периоду од 1994. до 1997. студирала је Историју уметности на Филозофском факултету у Београду. Реализовала је бројне самосталне и групне изложбе, учествовала је на међународним пројектима, фестивалима, семинарима и радионицама. Резиденцијално је боравила у Француској, Шпанији и Аустрији. Од 2003. до 2006. била је у статусу самосталног уметника. Од 2006. ради на Академији уметности у Новом Саду, тренутно у звању ванредног професора на Катедри за цртање. Самостално је излагала вишемедијске инсталације, објекте, слике, цртеже и фотографије у престижним галеријама у Београду, Зрењанину, Пожеги, Новом Саду и Земуну. Година 2011. и 2005. имала је самосталне изложбе у галерији L2Kontemporary у Лос Анђелесу.

Важније колективне изложбе у Србији обухватају Музеј савремене уметности Војводине и Галерију “Павле Бељански” у Новом Саду, Историјски архив у Панчеву, Павиљон “Цвијета Зузорић”, Музеј југословенске кинотеке, галерије УЛУС, “Дрина”, и “Ремонт” у Београду. У иностранству, Драгана Б. Стевановић излагала је у Pelz und Federn, Kro Art Галерији у Бечу, EOS Art Foundation у Лос Анђелесу, на међународном

симпозијуму “Der unubliche blick” у Бернштајну у Аустрији, у Il Centro per la grafica d’arte, Associazione Culturale Atelier у Риму, као и Cite international des arts у Паризу.

Перформансе је изводила на фестивалима у Дортмунду, Љубљани, Новом Саду и Вршцу, а са удружењем Пер.Арт од 2006. радила је на седам инклузивних пројеката.

Детаљна анализа докторског уметничког пројекта

Уметнички докторски пројекат „ПОКРЕТ И ПОГЛЕД - извођење линије из визуелне, звучне и кинестетичке белешке“ био је усмерен на стварање вишемедијских дела и садржајно и формално прожете целине. Чулне и синестетске пропозиције, доживљаји и уодношавања анализирају, креирају и изводе идеје и реализације о свакодневном запажању односа који постоје између покрета и погледа путем визуелних, звучних и кинестетичких бележака. Посматрање, покрет и звук су полазишта којима се фрагментарном перспективом непосредно виђеног субјективним погледом, учињеног гестом и покретом, ритмовима уодношава са сликом, звуком, видеом, објектом и простором.

Практични део пројекта

Практични део пројекта представља сложена галеријску поставку састављену од више објеката, аудиовизуелних радова и цртежа, који појединачно и у вези са другим радовима у истом а фрагментираним простору, превазилазе своја основна медијска полазишта.

Cut-up у домену цртежа демонстрира могућност за слободно повезивање кроз игру вишезначности и апсурда. Покрет невидљив при цртачком чину којим се размешта композиција рада, упошљава поглед у мозаичку реконструкцију деконструисане линије цртежа. *Дрво* је фотографија дигиталног цртежа са аудиом кодног језика слике. Покрет који је постојао у виртуелном простору сада је невидљив. Поглед не може да сагледа и реконструира креативни чин, већ само симулацију тродимензионалног простора преко двобојне линије-белешке. Видео радови *Шума I* и *Шума II* користе окружење природе и пејзажа. Механички покрет реконструкцијом и симулацијом клацка поглед између јасног и нејасног, статичног и покретног. Звук сједињује покрет и околинду појачавајући бели шум, а статично тело при механичком покрету претвара вертикалну линију у кружну. *Линија* -

кинестетичка и звучна белешка коришћењем метода снимања, брисања и анимирања сопственог цртачког процеса, усмеравајући поглед према перформативном телу и извођењу двостраног цртајућег покрета, озвученим перформативним чином, игра се са линијама кретања и погледа, повезујући их ритмовима, конструишући и деконструишући цртеж симулираном видео монтажом. *Видео из џепа* као омаж нађеним предметима и снимцима, настао покретом ходања, поглед везује нејасним визуелним шумом, док успорени звуци ходања и околине чине звучни шум. Ови вишемедијско конципирани и постављени елементи повезани су у целину простора пажљиво и креативно водећи рачуна о правцима кретања и угловима гледања посетилаца.

Писани део пројекта

У обимној, стручној и академски аргументованој студији која чини писани део докторског уметничког пројекта, Драгана Б. Стевановић историјски и теоријски проучава и представља различите области и феномене повезане са темом и реализацијом свог пројекта “ПОКРЕТ И ПОГЛЕД - извођење линије из визуелне, звучне и кинестетичке белешке.”

У уводном делу кандидаткиња дефинише предмет и уметнички циљ рада, јасно формулишући сажетак и кључне речи, даје јасан опис рада по целинама и разложно смешта своје креативно истраживање у сферу вишемедијске уметности као и теорије чула, перцепције и пажње.

Поглавље насловљено “Поетички и теоретски оквир рада” подељен је у целине посвећене покрету, тишини и шуму, синестезији и кинестетичком доживљају, цртежу и линији. “Покрет погледа” представљен је кроз анализу медијског и технолошког окружења на прелазу из XIX у XX век, а у засебним поглављима темељно су обрађени појмови погледа, слике, фотографије. Такође је препознат и образложен покрет и поглед у техници колажа као и у кубизму. Анализирани су поступци визуелне апропријације и монтаже као начина мишљења и стварања. “Покрет тела” тематизује перцепцију телом, а затим представља и раздвајање чула по Меклуану и Крерију, као и поступке рефлексije тела у уметничким појавама и правцима као што су Флукус и хепенинг, те Гутаи и Буто. Феномени тишине и шума које везујемо за промену перспективе слушања, представљени

су кроз историзацијске и аналитичне есеје о фасцинацији буком, тишином у музици, као и употреби шума. Синестезија и кинестетички доживљај објашњени су кроз потпоглавља о здруженим просторима мишљења и деловања, као и кинестезији као просторном продужетку у људској свести. Цртеж и линија као везивни елементи између мисли, покрета, погледа и звука, представљени су кроз текст о цртачком перформансу као синестезијском процесу.

Методолошка разматрања обухватају претходна искуства у коришћењу елемената и поступака присутних у докторском уметничком пројекту, затим представљање принципа двостраног и поступка реконтекстуализације, као и принципе случајности и пронађеног. Потпоглавље “Метода белешке” обухвата и анализира однос линије и белешке, те феномен звучне белешке и теоретизацију могућности кинестетичке белешке.

Теоријски рад затим прати детаљна, стручна и илустрована анализа практичног рада, значајан и обиман списак коришћене литературе и биографски подаци.

Оцена остварених резултата

Докторски уметнички пројекат “Покрет и поглед - извођење линије из визуелне, звучне и кинестетичке белешке” целовито је, сложено, прожето и вишезначно вишемедијско дело оствареног здруженог деловања различитих медија. Свакодневно опажање је проширено и реконтекстуализовано кроз аналитичке и синтетичке поставке изражаја и доживљаја односа покрета и погледа кроз вишемедијске форме коришћењем визуелних, звучних и кинестетичких бележака. Полазећи од теза Ханса Белтинга да се у односу медија и човека тело тумачи као посредник преко кога се слике преносе, при чему тело има значење или тела које изводи или тела које посматра, докторски уметнички пројекат “Покрет и поглед” анализирани гестове, физички покрет и звучност шума, ритмизује у вишемедијски формиране садржаје које перципирамо у синхронном процесу покретања и сагледавања.

Детаљно су испитани променљиви односи између дигиталне и аналогне слике, цртежа, звука, објекта и простора. Игра опаженог и доживљеног, тј. рецепција визуелних,

звучних и кинестетичких садржаја сједињени су наизменичном употребом дигиталних и аналогних медија и тиме указују на променљив однос покрета и погледа, симптома, тема и симбола фрагментираних и несталних перцепција и пажњи.

Посебан квалитет можемо наћи у писаном делу докторског уметничког пројекта, где су бројне и значајне теме и поетике савремене уметности представљене и анализиране, а затим повезане у обимну и исцрпну текстуалну целину која је информативна, аналитична и инспиративна за различите стваралачке поступке.

Критички осврт референата

Драгана Б. Стевановић је својим докторским уметничким пројектом како практично, тако и теоријски (историјски, аналитички, поетички, есејистички), успешно поставила и остварила високе критеријуме кроз обиман и инспиративан рад. Евидентна је методологија којом је пажљиво развијан рад кроз више јавно презентованих корака. Успешност и убедљивост рада проистичу и из дуготрајног и исцрпног истраживања која се настављају на вишедеценијски рад и образовање у различитим уметничким поетикама. Иако је ово обимно и дуготрајно истраживање укључивало и промену ментора, резултат је у великој мери и квалитету превазишао почетна очекивања и сам предлог теме, што само сведочи о озбиљним и посвећеним истраживачким и стваралачким поступцима кандидаткиње.

Можемо да закључимо да је проширена медијалност повезана са проширеном способношћу сагледавања стварности, појава и идеја на оригиналне начине, при чему Драгана Б. Стевановић јасно води, истражује и проширује идеје у више медија истовремено и кроз њихова сложена уодношавања.

Закључак комисије

Кандидаткиња је у докторском уметничком пројекту „ПОКРЕТ И ПОГЛЕД - извођење линије из визуелне, звучне и кинестетичке белешке“ представила исцрпно истраживање и дубоко промишљену и повезану креацију. Драгана Б. Стевановић је своја знања, искуство, креативност и способности максимално искористила у реализацији овог

докторског уметничког пројекта, спајајући области којима се бави: цртеж, слику, видео, фотографију, звук, простор, покрет. Јасно је дефинисала концепцијске и методолошке поставке пројекта, успешно га реализовала и документовала у писаном делу. Такође је потврдила своје стваралачке могућности, квалитете и склоности ка истраживању кроз креативан приступ и успешну вишемедијску изложбу.

Имајући све наведено у виду, комисија предлаже већу Универзитета уметности да кандидаткињи Драгани Б. Стевановић одобри одбрану докторског уметничког пројекта „ПОКРЕТ И ПОГЛЕД - извођење линије из визуелне, звучне и кинестетичке белешке“.

У Београду, 28.5. 2017.

Комисија:

мр Вишња Петровић, редовни професор Академије уметности у Новом Саду

др ум. Светлана Савић, ванредни професор Факултета музичке уметности Универзитета уметности у Београду

Ивана Вујић, редовни професор Факултета драмских уметности Универзитета уметности у Београду

др Никола Шуица, редовни професор Факултета ликовне уметности Универзитета уметности у Београду

др ум. Иван Правдић, редовни професор Академије уметности у Новом Саду, ментор,